

Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

4199195

Datum 21 april 2021

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Baudet (FvD) over openbaarmaking van alle documenten die betrekking hebben op "Build Back Better". Deze vragen werden ingezonden op 4 februari 2021 met kenmerk 2021Z02298.

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mark Rutte

Antwoorden van de minister-president op vragen van het lid Baudet (FvD) over openbaarmaking van alle documenten die betrekking hebben op "Build Back Better".

Vraag 1

Kunt u er voor zorg dragen dat alle documenten (waaronder in elk geval, doch niet uitsluitend, interne memo's, e-mails, aantekeningen, gespreksverslagen, notulen, etc.), die berusten bij de overheid waarin de term "Build Back Better" wordt gebruikt of die daar betrekking op hebben, openbaar worden gemaakt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1

U verzoekt mij om alle documenten die berusten bij de overheid waarin de term "Build Back Better" (BBB) wordt gebruikt of die daar betrekking op hebben, openbaar te maken. Ik wijs u allereerst op mijn brief van 3 maart 2021 waarin ik een toelichting geef op de oorsprong en definitie van "Build Back Better", zie kamerstuk TK 33625, 327. Hieronder zal ik, per categorie documenten uit de periode van 1 januari 2020 t/m 4 februari 2021 waarover het ministerie van Algemene Zaken beschikt, ingaan op uw vraag.

Kamerstukken

De term "Build Back Better" komt een aantal keer voor in brieven die aan uw Kamer zijn gestuurd en al openbaar zijn. Het gaat om de volgende brieven (volledigheidshalve vindt u deze in de bijlagen):

- Kamerbrief inzake beantwoording van de vragen van het TK-lid Krol inzake "Build Back Better", d.d. 3 maart 2021, kamerstuknummer: 33625 nr. 327
- Kamerbrief van de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over het vierde Nederlandse Nationale Actieplan 1325 betreffende de implementatie van Resolutie 1325 van Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, d.d. 16 december 2020, kamerstuknr. 34952 nr. 190
- Kamerbrief van de minister van Buitenlandse Zaken over Nederlandse Polaire Strategie 2021-2025 'Beslagen ten ijs' d.d. 18 december 2020, kamerstuknummer: 35570-V nr. 65
- Kamerbrief van de minister van Economische Zaken en Klimaat, bijlage Klimaatnota 2020 d.d. 30 oktober 2020, kamerstuknummer: 32813 nr. 609
- Kamerbrief van de minister van Financiën inzake Nota over de toestand van 's rijks financiën, d.d. 15 september 2020, kamerstuknummer: 35570
- Kamerbrief van de minister van Buitenlandse Zaken inzake Homogene Groep Internationale Samenwerking 2021 (HGIS-nota 2021), ontvangen 15 september 2020, kamerstuknummer: 35571 nr. 1
- Kamerbrief van de minister van Buitenlandse Zaken inzake Vaststelling van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar 2021, , d.d. 15 september 2020, kamerstuknummer: 35570-XVII nr. 2

- Kamerbrief van de ministers van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking inzake Inzet van het Koninkrijk der Nederlanden voor de 75e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, , d.d. 14 september 2020, kamerstuknummer: 26150 nr. 186
- Kamerbrief van de ministers voor Buitenlandse Handel & Ontwikkelingssamenwerking en van Economische Zaken en Klimaat inzake Internationale Klimaatafspraken d.d. 3 juli 2020, kamerstuknummer: 31793 nr. 194

RMR – Rijksministerraad en MR - Ministerraad

In de ministerraad zijn documenten geagendeerd geweest waarin de term 'Build Back Better' voorkomt. Hieronder treft u een overzicht met de desbetreffende passages:

Ministerraad (MR) / Rijksministerraad (RMR)	Relevant document en passage
RMR, 9 oktober 2020	<p>Herziene versie DG-conclusies voor de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden tijdens de vergaderingen van het International Monetary and Financial Committee (IMFC) en het Development Committee (DC) op 15 en 16 oktober</p> <p>...</p> <p><i>2. COVID-19 Crisis Response Update</i></p> <p>Vanwege de onzekerheid en uiteenlopende effecten van de crisis, lopen de herstelpaden tussen sectoren en tussen landen uiteen. Nederland heeft daarom bij de voorjaarsvergadering in april jl. erop ingezet dat de steunpakketten en -maatregelen zo worden vormgegeven dat landen sterker uit de crisis te komen, in lijn met het <i>Building Back Better</i> principe voor groen en inclusief economische herstel.</p> <p>...</p>

Punten buitenlands beleid

In de ministerraad staat wekelijks een overzicht met punten buitenlands beleid op de agenda. In dit overzicht wordt een aantal keer de term BBB gebruikt. Hieronder heb ik een overzicht opgenomen met de betreffende passages:

Datum ministerraad	Relevante passage
2 oktober 2020	<p>5. Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN)</p> <p>Deelname van het Koninkrijk aan de 75^e (virtuele) AVVN zag er deze week als volgt uit:</p>

	<p>....</p> <p>MP Aruba verzorgde op 30 september de <i>keynote speech</i> op het event van de Internationale Federatie van het Rode Kruis, gericht op 'Building Back Better and Climate Adaptation'</p> <p>...</p>
12 juni 2020	<p>2. Preventie, respons en mitigatie van COVID-19 in ontwikkelingslanden <i>Internationale / Nederlandse actie</i></p> <p>...</p> <p>Op 8 juni vond de Raad Buitenlandse Zaken/ Ontwikkelingssamenwerking plaats waar werd gesproken over de uitvoering van de EU wereldwijde COVID-19 respons. Het totale <i>Team Europe</i> pakket bestaande uit bijdragen van EU, EU-lidstaten en Europese instellingen, bedraagt inmiddels EUR 36 miljard. Minister Kaag benadrukte het belang van focus op Afrika en lage inkomenslanden en multilaterale samenwerking. Daarnaast hield ze een pleidooi voor versterking van sociale vangnetten en "Building Back Better"; we moeten ons richten op het herstel van inclusieve en duurzame economieën.</p> <p>...</p>
24 april 2020	<p>2. Preventie, respons en mitigatie van COVID-19 in ontwikkelingslanden <i>Klimaatdiplomatie</i></p> <p>...</p> <p>In het licht van de Coronacrisis worden de grootste economische stimuleringspakketten voorbereid sinds de Overeenkomst van Parijs. Het komende half jaar ligt het accent van de klimaatdiplomatie internationaal op het bepleiten van groen economisch herstel onder het motto <i>build back better</i>. Zowel in multilateraal verband als in bilaterale contacten zet het kabinet in op duurzame en Parijs-conforme economische stimulering. Ook de EU kan hier een leidende rol spelen.</p> <p>...</p>
17 april 2020	<p>2. Preventie, respons en mitigatie van COVID-19 in ontwikkelingslanden <i>Internationale ontwikkelingen</i></p> <p>...</p> <p>Het blijft van belang dat Nederland blijft benadrukken dat een <i>whole-of-community</i> approach nodig is en er aandacht moet zijn voor de continuering van essentiële gezondheidszorg (inclusief routinematige vaccinatie van individuen) alsmede inzetten op 'building back better'. De Ebola-crisis liet immer hogere additionele sterftcijfers zien door andere gezondheidsproblemen dan door Ebola zelf.</p> <p>...</p>

CoCo – Coördinatie Commissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen

In de CoCo zijn documenten besproken waarin de term "Build Back Better" voorkomt. Hieronder een overzicht met de desbetreffende passages:

CoCo	Relevant document en passage
6 oktober 2020	<p>Conclusies van de CoCo, nr 41</p> <p>...</p> <p><i>2.3 Latijns-Amerika en Cariben</i></p> <p>...</p> <p>Nederland pleit voor strategische betrokkenheid van de EU bij de regio waar het Koninkrijk deel van uitmaakt. Een regio die op veel vlakken gelijkgezind is en waarmee we op basis van gedeelde waarden gezamenlijk in multilateraal kader op kunnen trekken. De EU moet op een duurzame en inclusieve manier bijdragen aan <i>Building Back Better</i> na COVID-19; Nederland steunt daarbij de 'green recovery' benadering van de Europese Commissie, inclusief samenwerking op het gebied van klimaat en milieu, en met aandacht voor de handelsrelaties.</p> <p>...</p> <p>De Coördinatie Commissie concludeerde dat Nederland zal pleiten voor strategische betrokkenheid van de EU bij Latijns-Amerika en de Cariben, waarbij de EU moet bijdragen aan Building Back Better na COVID-19 in lijn met de 'green recovery' benadering van de Europese Commissie, en met aandacht voor de handelsrelaties.</p> <p>...</p>
22 september 2020	<p>Conclusies van de CoCo, nr 41</p> <p>...</p> <p><i>5. Informele bijeenkomst van EU ministers voor Ontwikkelingssamenwerking d.d. 29 september 2020</i></p> <p><i>5.1 EU inzet in Afrika en het Post-Cotonou Verdrag</i></p> <p>...</p> <p><i>Tijdens de informele RBZ/OS zal Nederland wat betreft EU-steun aan Afrikaanse partners aandacht vragen voor het tegengaan van ongelijkheid en het steunen van meest kwetsbaren, ook aangaande toegang tot een toekomstig COVID-19 vaccin. Daarnaast zal Nederland het belang benadrukken van naleving van build back better principes, voor inclusief en groen herstel, en benadrukken dat meer investeringen nodig zijn om voedselonzekerheid tegen te gaan.</i></p> <p>...</p>

ACC-19 – Ambtelijke Commissie Covid-19

In de ACC-19 is een document besproken waarin de term "Build Back Better" voorkomt. Hieronder een overzicht met de desbetreffende passage:

ACC-19	Relevant document en passage
9 juli 2020	<p>Dashboard aanpak COVID-19</p> <p>...</p> <p><i>Buitenland</i></p> <p>...</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Verenigd Koninkrijk</u>: Premier Johnson heeft een 'New Deal' gepresenteerd ter waarde van 5 miljard pond. Het economisch herstelplan voorziet onder andere in investeringen in ziekenhuizen, infrastructuur, gevangenissen, rechtbanken, scholen en de retail-sector. "Build back better, build back greener, build back faster and to do that at the pace that this moment requires", aldus Johnson, die met de injectie een breuk forceert in overheidsbeleid na 10 jaar bezuinigingen en minimale staatsbemoedienis. <i>Bron: Memo bestuursraad Min SZW versie 0307 update soc-ec maatregelen internationaal</i> <p>...</p>

Fiches gesprekken buitenlandse collega's

De term "Build Back Better" komt een aantal keer voor in voorbereidende notities (gespreksfiches) ten behoeve van gesprekken met vertegenwoordigers van andere landen.

Vertrouwelijkheid van gesprekken met internationale vertegenwoordigers, is cruciaal voor het goed functioneren van het internationale diplomatieke verkeer en het is niet in lijn daarmee dergelijke aantekeningen openbaar te maken. Om die reden treft u niet de complete notities aan, maar een overzicht van de desbetreffende passages waarin de term 'BBB' voorkomt.

Datum	Internationale gesprekspartner en relevante passage
27 januari 2021	<p>President Indonesië Joko Widodo</p> <p>...</p> <p><i>Economische ontwikkelingen</i></p> <p>...</p> <p>Dutch companies remain committed to Indonesian market, and really want to push through after State Visit, despite COVID-19. Last fall, NL had a virtual trade mission to ASEAN (IDN, MAL, VIET, THAI). Followed up on water, waste and agriculture. Sectors that are also crucial for "building back better" after the pandemic.</p> <p>...</p>
30 november 2020	<p>Minister-president Vietnam Nguyen Phuc</p> <p>...</p>

	<p><i>Introductie</i></p> <p>...</p> <p>Your Dutch partners are eager to help rethink international value chains as well as local investments in (public) infrastructure, to make them more crisis-proof and sustainable ('building back better').</p> <p>...</p>
20 november 2020	<p>SG Verenigde Naties António Guterres</p> <p>...</p> <p><i>Doelstellingen</i></p> <p>...</p> <p>[Klimaat] Steun uitspreken <i>Building Back Better & Greener</i>. Dank voor bevestiging deelname aan <i>Climate Adaptation Summit</i> op 25 januari '21.</p> <p>...</p> <p><i>Spreekpunten</i></p> <p><i>VN Hervormingen (ook i.r.t. Building Back Better (BBB), SRGR, 1325/Women Peace Security)</i></p> <p>Building back better and greener from this crisis requires an integrated and coherent multilateral approach and a UN that is fit for purpose. The impact of UN-reforms have shown promising results during COVID. You and your team can count on our full support in the next steps.</p> <p>...</p> <p><i>Achtergrond</i></p> <p><i>Klimaat</i></p> <p>...</p> <p>SGVN heeft ook veel oog voor het belang van inclusief groen herstel (Building Back Better), omdat keuzes die op korte termijn gemaakt worden t.a.v. mondiale investeringen in economisch herstel in verregaande mate zullen bepalen of de Parijs doelen haalbaar zijn.</p> <p>...</p>
26 augustus 2020	<p>Staatsraad en minister van Buitenlandse Zaken WANG Yi</p> <p>...</p> <p><i>Passieve punten</i></p> <p><i>Samenwerking COVID-19</i></p> <p>NL wil steunpakketten en -maatregelen die nu worden vormgegeven door de EU, multilaterale instellingen en andere partners beïnvloeden en eigen programmering en beleid gericht inzetten om sterker uit de crisis te komen (<i>Building Back Better</i>-agenda)</p> <p>...</p>

Uitnodigingen en bedankbrieven Climate Adaptation Summit (CAS), 25 januari 2021

Nederland heeft op 25 januari jl. de Climate Adaptation Summit georganiseerd. Daarvoor zijn door mij vertegenwoordigers van diverse landen uitgenodigd. Zowel in de uitnodiging als in de bedankbrief komt de term 'Build Back Better' voor. Omdat de tekst van de uitnodigingen en de bedankbrieven naar alle genodigden nagenoeg identiek is, volsta ik met het verstrekken van één afschrift van beide documenten.

Overige uitnodigingen

Daarnaast heb ik enkele uitnodigingen ontvangen waarin de term "Build Back Better" voorkomt of waar in mijn reactie deze term wordt vermeld. Het gaat om de volgende documenten:

- Uitnodiging van de president van Korea Moon Jae-in voor deelname aan de tweede P4G Summit over klimaatverandering op 30 en 31 mei 2021, brief van 26 november 2020
- Videoboodschap voor de Renewable Energy Investors Meet and Expo (RE-INVEST) in India, opgenomen op 25 november 2020
- Uitnodiging van de minister-president van Bangladesh Sheikh Hasina voor deelname aan de Climate Vulnerable Forum Leaders Event tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 7 oktober 2020, brief van 28 september 2020
- Uitnodiging van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties António Guterres, de minister-president van Canada Justin Trudeau en de minister-president van Jamaica Andrew Holness voor deelname aan de (vervolg)bijeenkomst 'Financing the 2030 agenda for Sustainable Development in de Era of COVID-19' op 28 september 2020, uitnodiging zonder datum
- Uitnodiging van GLOBSEC voor deelname aan de GLOBSEC 2020 Bratislava Forum op 7 en 8 oktober 2020, brief van 6 juli 2020
- Videoboodschap 'Financing for Development in the Era of COVID-19 and Beyond' op 28 mei 2020 op uitnodiging van de de secretaris-generaal van de Verenigde Naties António Guterres, de minister-president van Canada Justin Trudeau en de minister-president van Jamaica Andrew Holness,

Overig

In de volgende documenten, die niet hierboven zijn genoemd, wordt ook de term 'Build Back Better' vermeld.

- Ideeën van de European Round Table for Industry (ERT) m.b.t. bijdrage aan Green Deal, brief van 4 december 2020
- Bedankbrief aan Prof. Klaus Schwab (WEF) voor toesturen van het boek 'COVID-19: The Great Reset', d.d. 26 november 2020
- Persbericht m.b.t. 75^e Algemene Vergadering van de Verenigde Naties: digitale deelname Koning Willem-Alexander, Koningin Máxima en minister-president Rutte, september 2020

Kabinet Minister-President

Datum

21 april 2021

Onze referentie

4199195

- Brief van UNICEF inzake aanbieding rapport Coronacrisis en kinderen en jongeren in Nederland, gedateerd 8 juni 2020

Oudere documenten

Zoals in de brief van 3 maart 2021 reeds is aangegeven staat het begrip BBB in internationale concept BBB al langer voor een gangbare benadering van een crisisrespons na een (natuur)ramp. Zo komt de term een aantal keer voor in stukken uit 2017 en 2018 inzake de wederopbouw van Sint Maarten veroorzaakt door de orkaan Irma. Er wordt vanuit gegaan dat uw verzoek juist ziet op het begrip BBB in de context van de COVID-19 pandemie. Om die reden heb ik deze stukken verder buiten beschouwing gelaten.